

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Prop. 242 L

(2020–2021)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak)

Endringer i rekonstruksjonsloven (forlengelse av lovens virketid)

*Tilråding fra Justis- og beredskapsdepartementet 24. september 2021,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Solberg)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

I proposisjonen foreslår Justis- og beredskapsdepartementet å videreføre midlertidig lov 7. mai 2020 nr. 38 om rekonstruksjon for å avhjelpe økonomiske problemer som følge av utbrudd av covid-19 (rekonstruksjonsloven) frem til 1. juli 2023.

2 Bakgrunnen for lovforslaget

Det følger av midlertidig lov 7. mai 2020 nr. 38 om rekonstruksjon for å avhjelpe økonomiske problemer som følge av utbrudd av covid-19 (rekonstruksjonsloven) § 64 at loven oppheves 1. januar 2022. I Prop. 75 L (2019–2020) fremheves det at siktemålet er at loven skal erstattes av permanente regler om rekonstruksjon, som vil erstatte de gamle reglene om gjeldsforhandling i konkurslovens første del.

Bakgrunnen for vedtakelsen av den midlertidige loven om rekonstruksjon var koronasituasjonen og de potensielt store økonomiske konsekvensene for bedrifter av pandemien. Selv om bakgrunnen for den midlertidige loven om rekonstruksjon er utbruddet av covid-19, knytter lovreglene seg ikke til smittesituasjonen konkret, men til de økonomiske langtidsvirkningene av pandemien. Siktemålet har videre hele tiden vært at den midlertidige loven skal erstattes av

permanente regler. Endringer i konkurslovens regler om gjeldsforhandling har vært etterspurt lenge.

For å sikre et godt og grundig lovarbeid er det behov for mer tid enn til 1. januar 2022 før permanente lovendringer om rekonstruksjon kan komme på plass. Gode rekonstruksjonsregler har stor betydning for næringslivet og for samfunnet for øvrig, og det er nødvendig å gjøre et grundig arbeid med det permanente regelverket. Som et ledd i arbeidet med permanente regler er det gjennomført en samfunnsøkonomisk analyse, en spørreundersøkelse om den midlertidige loven og permanente regler og en innspillsrunde om permanente regler. Disse innspillene vil bli gjennomgått i forbindelse med arbeidet med permanente regler.

Justis- og beredskapsdepartementet sendte 18. juni 2021 på høring forslag om å forlenge virketiden til den midlertidige loven frem til 1. januar 2023.

Høringen ble sendt til følgende høringsinstanser:

Departementene

Høyesterett
Lagmannsrettene
Tingrettene

Brønnøysundregistrene
 Datatilsynet
 Domstoladministrasjonen
 Finanstilsynet
 Forbrukerrådet
 Forbrukertilsynet
 Forbruksforskningsinstituttet (SIFO)
 Konkursrådet
 NAV Innkreving (NAVI)
 Regelrådet
 Regjeringsadvokaten
 Riksadvokaten
 Sekretariatet for konfliktrådene
 Skattedirektoratet
 Statens innkrevingssentral
 Statens lånekasse for utdanning
 Statens pensjonskasse
 Statsadvokatene
 Stortingets ombudsman for forvaltningen
 ØKOKRIM

Advokatforeningen
 Arbeidsgiverforeningen Spekter
 Den norske Dommerforening
 Den norske Revisorforening
 Econa
 Finans Norge
 Finansieringsselskapenes Forening
 Finansklagenemnda
 Gjeldsoffer-Alliansen GOA
 Hovedorganisasjonen Virke
 Husbanken
 Huseiernes Landsforbund
 Juridisk Rådgivning for Kvinner (JURK)
 Juristforbundet
 Jussbuss
 Jussformidlingen
 Jusshjelpa i Nord-Norge
 Kreditorforeningene
 Landsorganisasjonen i Norge
 Norges institusjon for menneskerettigheter (NIM)
 Næringslivets Hovedorganisasjon
 Norges kemner- og kommuneøkonomers forbund
 Regnskap Norge
 Rettspolitisk forening
 Skatterevisorenes Forening
 SMB Norge
 Virke Inkasso

Handelshøyskolen BI
 Norges Handelshøyskole
 Universitetet i Bergen, Det juridiske fakultet
 Universitetet i Oslo, Det juridiske fakultet
 Universitetet i Tromsø, Det juridiske fakultet

Høringsfristen var 12. august 2021. Følgende høringsinstanser uttalte at de ikke ville avgi høringsuttalelse eller ikke hadde merknader til høringsforslaget:

Forsvarsdepartementet
 Helse- og omsorgsdepartementet
 Klima- og miljødepartementet
 Utenriksdepartementet
 Høyesterett
 Borgarting lagmannsrett
 OsloMet – storbyuniversitetet

Følgende instanser hadde realitetsmerknader til forslaget:

Finansdepartementet
 Oslo tingrett
 Sør-Rogaland tingrett
 Brønnøysundregistrene
 Konkursrådet
 Skattedirektoratet

Advokatforeningen
 Finans Norge
 Hovedorganisasjonen Virke
 Revisorforeningen

3 Forlengelse av rekonstruksjonslovens virketid

Den midlertidige loven erstatter bestemmelsene om gjeldsforhandling i konkurslovens første del så lenge loven er i kraft, jf. konkursloven § 1 annet punktum. Alternativet til å forlenge den midlertidige loven er å la gjeldsforhandlingsreglene i konkurslovens første del gjelde i tiden mellom den midlertidige lovens opphør og ikrafttreddelsen av nye, permanente regler. Rekonstruksjonsloven innebærer på flere punkter endringer sammenliknet med reglene om gjeldsforhandling i konkursloven. Blant annet kan forhandling om rekonstruksjon innledes på et tidligere tidspunkt, en rekonstruksjonsplan kan vedtas lettere, og det er åpnet for omgjøring av gjeld til egenkapital som en del av rekonstruksjonen. Videre ble det ved den midlertidige loven åpnet for midlertidig unntak i forskrift fra det offentliges fortrinnsrett for krav på skatt og merverdiavgift gjennom en midlertidig endring i dekningsloven, og det er gitt mulighet for pantesikkerhet for lån til finansiering under rekonstruksjonen med prioritet foran alle andre panthavere. Skyldnerens beskyttelse mot åpning av konkurs og gjennomføring av tvangs-

dekning under rekonstruksjonsforhandling er også styrket.

Ifølge Brønnøysundregistrene er det åpnet 25 rekonstruksjonsforhandlinger i tiden fra loven trådte i kraft 11. mai 2020 til begynnelsen av september 2021. Antallet åpnete gjeldsforhandlinger etter konkurslovens regler har de siste årene ligget lavt, og til sammenlikning ble det ifølge Brønnøysundregistrene registrert fire åpninger av gjeldsforhandlinger i 2019. I Leif Villars-Dahls utredning «Rekonstruksjon i turbulente tider – dynamiske virkemidler ved økonomiske problemer» er det gjengitt tall over åpnete gjeldsforhandlinger fra Konkursregisteret for årene 2006 til 2015. Av utredningens oversikt fremgår det at det i perioden 2008 til 2011 ble åpnet en del flere gjeldsforhandlinger enn for øvrige år i perioden 2006 til 2015, der tallet lå mellom 4 og 10. (Tallene for disse årene er 2008: 15 gjeldsforhandlinger, 2009: 17 gjeldsforhandlinger, 2010: 19 gjeldsforhandlinger og 2011: 21 gjeldsforhandlinger.) Etter gjeldsforhandlingsreglene i konkurslovens første del er det i loven åpnet for at retten «i særlige tilfeller» kan bestemme at kunngjøring av åpning av frivillig gjeldsforhandling kan unnlates, slik at det må tas høyde for at det kan være åpninger som ikke fremgår av kunngjøringene.

Rekonstruksjonsloven har innført flere virkemidler for å oppnå en vellykket forhandling med kreditorene sammenliknet med gjeldsforhandlingsreglene i konkurslovens første del. Alle høringsinstansene som har uttalt seg om forslaget, støtter at den midlertidige rekonstruksjonsloven videreføres. Dette gjelder *Finansdepartementet, Brønnøysundregistrene, Konkursrådet, Skattedirektoratet, Oslo tingrett, Sør-Rogaland tingrett, Advokatforeningen, Finans Norge, Hovedorganisasjonen Virke* og *Revisorforeningen*. Høringsinstansene viser blant annet til at rekonstruksjonsloven har bidratt til å sikre at levedyktige bedrifter videreføres, og at det er viktig at det gjøres et grundig arbeid med de permanente reglene.

Konkursrådet uttaler:

«Erfaringen fra om lag ett års praksis viser at den midlertidige loven har fungert etter intensjonen og at de nye reglene blir hyppigere brukt enn gjeldsforhandlingsreglene i konkurslovens første del. Resultatet er at flere virksomheter har unngått å gå konkurs. Konkursrådet mener at de vellykkede rekonstruksjonsprosessene har hatt stor betydning for virksomhetene det gjelder. Det vil nå være en dår-

lig løsning å gå tilbake til de gamle reglene til de permanente reglene er på plass.

(...)

Videre er det viktig at departementet bruker den tiden som trengs for å få på plass et godt permanent regelverk som kan redusere risikoen for unødige konkurser i levedyktige virksomheter. Konkursrådet mener at det er nødvendig å gjøre visse justeringer slik at rekonstruksjon blir et foretrukket alternativ for virksomheter som har livets rett. Vi viser i den forbindelse til våre innspill til permanente regler om rekonstruksjon i brev av 14. desember 2020.»

Advokatforeningen uttaler:

«Det ville etter Advokatforeningens oppfatning være svært uheldig om loven skulle oppheves uten av denne erstattes av permanente regler som avviker fra konkurslovens gjeldsforhandlingskapittel. Det er derfor etter Advokatforeningens syn avgjørende at den midlertidige loven gjelder til ny permanent rekonstruksjonslov trer i kraft.

Advokatforeningen mener det likevel er viktig at arbeidet med ny permanent rekonstruksjonslov og vedtakelsen av denne ikke utsettes lenger enn høyst nødvendig. Usikkerheten som følger av midlertidige regler er uheldig, samtidig som også rekonstruksjonsloven har elementer som bør revideres og endres. Det vises i denne sammenheng til Advokatforeningens høringsuttalelse fra desember 2020.

Advokatforeningen mener likevel at den midlertidige rekonstruksjonsloven har hatt en positiv effekt, og har bidratt til å sikre levedyktige bedrifter fortsatt eksistens.

En god permanent lov vil bidra til å redusere unødige konkurser i levedyktige virksomheter. Det er viktig at en slik lov kan gi et foretrukket alternativ til konkursbehandling, med tilhørende tap for kreditorer, ansatte og lokalsamfunn.»

Oslo tingrett uttaler at det ikke er noe godt alternativ at de gamle reglene om gjeldsforhandling i konkurslovens første del på ny skal gjelde i perioden fra den midlertidige lov opphører og frem til nye, permanente regler vedtas og settes i kraft. Oslo Tingrett mener den midlertidige loven har en klar funksjon ved at rekonstruksjon stadfestes for flere selskaper, at loven har stor betydning for de selskapene som får gjennomført en rekonstruksjon, og at regelverket virker veiledende for

mange av de utenrettslige rekonstruksjonene som forhandles. Oslo tingrett ber departementet vurdere om man samtidig med vedtakelse av en forlengelse av den midlertidige loven bør lovfeste ankefrister på én uke, og gir også uttrykk for at permanente regler bør tre i kraft senest 1. januar 2023. Tingretten viser for øvrig til innspill som er gitt til departementet om de permanente lovreglene.

Departementet foreslår å følge opp forslaget i høringsnotatet om å videreføre den midlertidige loven om rekonstruksjon. I etterkant av høringen har departementet kommet til at det er hensiktsmessig at lovens virketid forlenges til 1. juli 2023. Dette vil gi noe bedre tid til arbeidet med permanente regler om rekonstruksjon. Oslo tingrett uttaler i høringen at det er viktig at den midlertidige loven erstattes av permanente regler senest 1. januar 2023, og Advokatforeningen peker på at vedtakelsen av nye regler ikke bør utsettes lenger enn høyst nødvendig. Etter departementets syn bør det avgjørende være at det settes av tilstrekkelig tid til at det kan gjøres et grundig og forsvarlig lovarbeid. Reglene i den midlertidige loven har fungert godt, og det er vanskelig å se at det vil utgjøre noen vesentlig forskjell om lovens virketid forlenges i seks ekstra måneder. Departementet viser ellers til støtten forslaget har fått i høringen. De nye rekonstruksjonsreglene har innført nyttige verktøy for selskaper i alvorlige økonomiske problemer, og lovreglene vil være viktige også etter 1. januar 2022.

Departementet foreslår ikke andre endringer i den midlertidige lovens regler nå. Slike endringsforslag har ikke vært på høring. Behovet for endringer vil vurderes grundig i arbeidet med permanente regler om rekonstruksjon. Departementet vil også gjennomgå evalueringen av de midlertidige reglene i arbeidet med de permanente reglene, noe som vil gi et godt grunnlag for å vurdere hvordan den midlertidige loven har fungert.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

Siktemålet med forslaget om å videreføre den midlertidige loven frem til 1. juli 2023 er å redusere risikoen for konkurs i bedrifter som under normale omstendigheter er levedyktige. Utbruddet av covid-19 har hatt og vil ha stor påvirkning på norsk økonomi, og mange bedrifter og arbeidsplasser rammes. Det vil innebære store kostnader for norsk økonomi om mange virksomheter som ellers er levedyktige, ikke overlever. Effektive rekonstruksjonsregler kan bidra til at bedrifter som under normale omstendigheter er lønnsomme, i større grad kan reddes og arbeidsplasser og verdier sikres. Dette er hensyn som er viktige også uavhengig av pandemien.

Den midlertidige loven om rekonstruksjon kan føre til flere vellykkede gjeldsforhandlinger og et redusert antall konkurser sammenliknet med gjeldsforhandlingsreglene i konkurslovens første del. Den midlertidige loven kan redusere risikoen for unødige konkurser i levedyktige virksomheter som er rammet av svikt i inntektene som følge av utbruddet av covid-19, og for virksomheter med økonomiske problemer generelt. Dette er positivt for den enkelte bedriften, kreditorene og næringslivet generelt og av stor samfunnsmessig betydning. For den enkelte bedriften kan en vellykket rekonstruksjon også gi mer fornøyde samarbeidspartnere og leverandører, noe som igjen kan gjøre det lettere for bedriften å komme tilbake i velfungerende drift.

En videreføring av den midlertidige loven kan føre til flere gjeldsforhandlingssaker for domstolene sammenliknet med hva som ville blitt åpnet etter gjeldsforhandlingsreglene i konkurslovens første del. Dette vil dekkes innenfor gjeldende budsjettammer.

Endringer i rekonstruksjonsloven (forlengelse av lovens virketid)

Justis- og beredskapsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i rekonstruksjonsloven (forlengelse av lovens virketid).

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i rekonstruksjonsloven (forlengelse av lovens virketid) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag
til lov om endringer i rekonstruksjonsloven
(forlengelse av lovens virketid)

I

I midlertidig lov 7. mai 2020 nr. 38 om rekonstruksjon for å avhjelpe økonomiske problemer som følge av utbrudd av covid-19 skal § 64 annet ledd første punktum lyde:

Loven oppheves 1. *juli* 2023.

II

Loven trer i kraft straks.

